

Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi

The Journal of International Social Research

Cilt: 9 Sayı: 44 Volume: 9 Issue: 44

Haziran 2016 June 2016

www.sosyalarastirmalar.com Issn: 1307-9581

ÖĞRETMENLERDE BAŞARI GRAFİĞİNİ YÜKSELTEN BAZI TEMEL YETENEKLER SOME BASIC ABILITIES HAVE RAISED A GRAPH IN TEACHERS

Bedri KATIPOĞLU*

Öz

Özel tasarım ve özel donanımlarla birlikte adeta vip olarak yaratılan insanı bu dünyada en çok yükselten iki unsur vardır. Birincisi iman ikincisi ise ilimdir. Ve zaten Yüce Allah'ın ilk emri oku şeklindedir. Bu ilahi mesajı anlamının yolu üç türdür. Kişinin önce kendini ve yaratılış gayesini idrak etmesi, kainatın yaratılışını tefekkür etmesi ve üçüncü olarak da Kur'an-ı Kerim'i okuyup anlaması ve sosyal ve beşeri hayata uygulaması şeklindedir. İnsanoğlu ilme nail olabilmek için mutlaka eğitim ve öğretimden geçmelidir. İlmî ve bilimsel faaliyetleri sistematik olarak topluma ve hassaten öğrencilere anlatan ve gelecek nesilleri inşa edecek olan vip memur kesimi bir bakıma öğretmenlerdir. Eğer öğretmenlerde başarı grafiğini yükselten ahlak, bilgi, diksiyon, otorite ve disiplin gibi yetenekler olursa eğitim daha kaliteli olur dolayısıyla öğrencilerin motivasyonu ve psikososyal performansı artar. Aksi takdirde yani öğretmenlerde başarı grafiğini yükselten parametreler bulunmaz ya da zafiyete uğrarsa o toplumdaki ekonomik ve psikososyal gelişim süreci de zafiyete uğrar.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Öğretim, Ahlak, Otorite, Bilgi ve Rabbani Eğitim.

Abstract

There are two basic points which appreciate the human who is well equipped with specialities the power of God. The first one is faith and the other one is knowledge. And also it is known that the first commandment is "Read". This meaning of this divine message may be comprehended with a process of three steps. Priorly the person should find out why the human is created. Second step is meditation which is called in Arabic "Tefekkür" about universe. The last one is reading the Koran and implementation its rules in our lives. They are rules that we need to acknowledge to conceive the religion itself. The teachers who carry out activities of science and education guide the society. If teachers have certain assets which enhance the achievement in education such as morals, knowledge, diction, authority, and discipline, education may be more efficient. Because of increased motivation in students and psychosocial performance. Otherwise, that is, if teachers lack the parameters which foster the success of education or those parameters weaken, the economic and psychosocial development process in that society will get weaken, as well.

Keywords: Education, Teaching, Morality, Outhority, Knowledge, Lord's Education.

1. GİRİŞ

Özel tasarım ve özel donanımlarla birlikte adeta vip olarak yaratılan insanın en önemli özelliklerinden biri de eğitim ve öğretime müsait bir varlık olmasıdır. Zira İnsanı hayvanlardan ayıran en bariz farklardan biri eğitim ve öğretimdir. Bu bağlamda zaten ilk gelen ilahi emir oku'dur. (Alak Suresi) İlk insan. Hz Adem'den günümüze kadar sürekli inkişaf eden insan buna ancak kendisine taktir edilen ilim yeteneği ile ulaşabilmiştir. Bu nedenle insanlığın medeniyet ve uygarlıkta ilerlemesi ve hayatı kolaylaştıran teknolojik gelişmeleri bulabilmesi ancak eğitim ve öğretimle olur.

Ancak unutulmaması gereken temel konu şudur. İnsanlığın tekamülü için sadece bilim ve teknoloji yetmemektedir. Zira insanın somatik yapısı yanında aynı zamanda psikososyal bir yönü de vardır. Bu ise ancak din ve ahlak değerleri ile anlam kazanır. Ahlaksız medeniyet ve ahlaksız ilim vahşidir ve katliamcıdır. İlmin tüm insanlık alemine faydalı olabilmesi için iman tacı ile taçlanması gerekir. Öte yandan eğitim ve öğretimin Rabbani bir metotla yapılması gerekir. Çünkü yüce Allah, ancak imanla, ilme nail olanların derecelerini yükseltir. ¹

Küresel açıdan bakıldığında dünya nüfusu 7 milyar civarında olmasına rağmen ahlaksız kapitalist ve oportunist baronların ürettiği nükleer silahlar 100 milyar insanı öldürecek bir seviyededir. Bu ise teknoloji biliminin daha ziyade kötüye kodlandığının bir göstergesidir. Yakın tarihe bir göz attığımızda ve hassaten 2001 ABD ikiz kule faciasından sonra küresel zalimlerin özellikle halkı Müslüman olan Orta doğuda nasıl katliam yaptıklarının unutmamak gerekir. Bu ise gelişen teknolojiye rağmen Ruh ve vicdanların yeterince olgunlaşmadığını açıkça göstermektedir.

İnsan felsefede düşünen bir varlık olarak algılanmakta yine aynı insan Sosyolojide, toplumsal bir varlık, dinde inanan bir varlık, ekonomide ise üreten ve tüketen bir varlık olarak kabul edilmektedir. Ve insan yaşadığı dünyayı bunlara göre değerlendiren ve potansiyel olarak hepsini yapısında bulunduran bir varlıktır.

* Yrd. Doç. Dr., Celal Bayar Üniversitesi, Eğitim Fakültesi.

¹ Mücadele Suresi 11 Ayrıca Bkz. Diyanet İslam Ansiklopedisi, Hamidullah, (2014) Kandehevi, (2013)

Eğitim bir bakıma ilk insan Hz.Adem'le birlikte başlamış ve çağımızda da modern teknolojilerin hizmete girmesiyle daha da gelişmiştir. Özellikle İnternet ortamıyla bilgiye ulaşma yolları son derece kolaylaşmıştır. Ancak her zaman ifade edildiği gibi insanın sadece bilgiye ulaşması yeterli değildir. Önemli olan sadece bilgiyi almak değil O bilgiyi hayatına uygulaması ve insanın fitratına yakışır Rabbani bir şuurla geliştirmesidir. Zira peygamber Efendimiz faydasız bilgiden Allah'a sığınmayı ilke edinmiştir.²

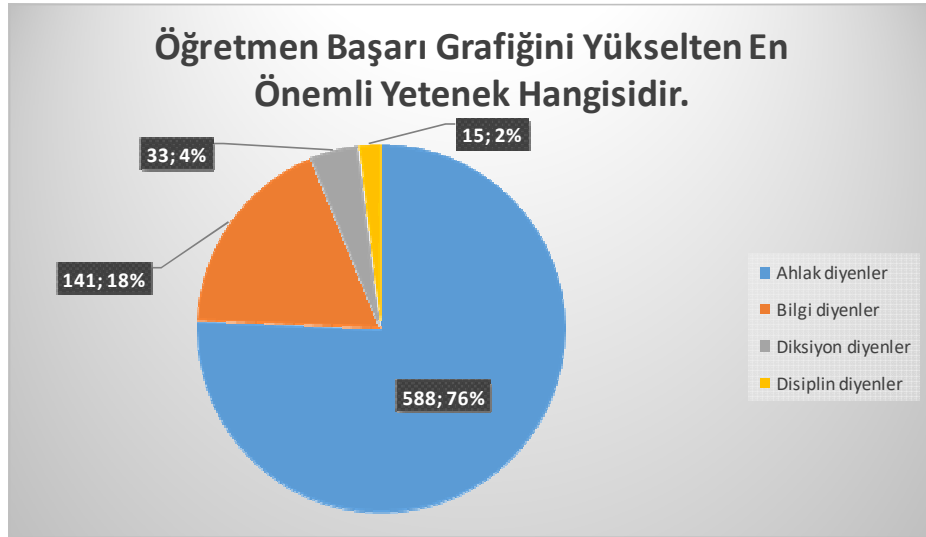
Peygamber Efendimizin bu sözünü günümüze taşıyacak olursa k insanlara ve bahusus öğrencilere verilecek derslerde gereksiz ve faydasız bilgilerden uzak durulması gerekir. Öğretim metotlarında Rabbani Eğitim metotlarını uygulamak dolayısıyla objektif ve küresel faydaları da ihtiva eden sunumlar yapmak ve daha ziyade verilecek bilgilerin kolay ve anlaşılır bir dille olmasına özen göstermek son derece önemlidir. Peygamber Efendimiz, eğitim ve öğretim sistemlerinde ısrarla vurguladığı konulardan biri de kolaylaştırma ilkesidir.³

Bilgiyi kullanma ve gelecek nesillere aktarma tabii ki eğitimdeki ana aktör sayılan öğretmenlerle yapılmaktadır. Bir bakıma öğretmenler eğitim ve öğretim faaliyetlerinin omurgası hükmündedir. Ve yine öğretmenler Türk eğitim tarihinde insan mimarı ve insan mühendisi olarak algılanır. ⁴ Bu açıdan bakıldığında öğretmenlerin toplum içindeki yeri adeta bedendeki kalp gibidir. Kalpte meydana gelebilecek patolojik hadiseler nasıl ki tüm vücudu ve metabolizmayı olumsuz etkiliyorsa öğretmenlerde oluşabilecek yanlışlık ve çirkinlikler de atideki nesillere yansıyor toplumun dokusunu ve adeta DNA'yı bozacaktır. Öğretmenlerin arzu edilen düzeyde yetişmemesi psikososyal hayatın ifsadına bile neden olabilir. Bu açıdan eğitim ve öğretime önem vermek hassaten de öğretmenleri psikososyal açıdan donanımlı yetiştirmek son derece önemlidir.Ve Şule Yüksel Şenler'in yıllar öncesinden vurguladığı gibi Maarif bozulursa toplum bozulur. ⁵

Öğretmenlerde başarı grafiğini yükselten elbette zihinsel ve psikososyal birçok parametre vardır. Ancak İdeal öğretmenlerde en çok bulunması gereken ve başarı grafiğini oldukça yükselten ya da öyle olduğunu zannettiğimiz bazı temel yetenekler şunlardır. Ahlak, bilgi, hitabet ve disiplin ve otorite kabiliyeti.Ayrıca şu hususu da vurgulamak gerekir. Eğitim fakülteleri ile diğer fakülteler veya yüksek okullar arasındaki ahlaki yaşam tarzı birbirinden çok farklıdır. Yani bizim kültürümüzde öğretmenlik çok saygın bir meslek olduğu⁶ ve öğretmenler toplum içinde adeta bir kanaat önderi gibi kabul edildiği için bu mesleğe girenlerin ahlaki parametre katsayısı diğerlerine göre daha yüksek gibi algılanmaktadır.

Nitekim 2014 ve 2016 yılları arasında Türkiye'nin değişik bölgelerinden gelen 777 Eğitim Fakültesi öğrencisi ile yaptığımız anket çalışmaları da görüşlerimizi ve bireysel tespitlerimizi teyit eder mahiyettedir. Öğretmenlerde en çok aradığımız temel özellik ve yetenek hangisidir? Sorusuna verilen cevap şu şekildedir.

Şekil 1. Öğretmen Başarı Grafik Parametreleri

Ahlak : 588 Bilgi: 141 diksiyon:33 disiplin : 15

² El-Elbani,(1988),Camiğussair ve Ziyade (Feth'ül Kebir) cilt 1.s.277,hadis no: 1295

³ El-Acluni, Keşf'ül Hafa,c.2 s.398, Hadis no:3257

⁴ Daha geniş bilgi için bkz.Mehmet Şişman,Öğretmenliğe Giriş

⁵Daha geniş bilgi için bkz.Yüksel Şenler,Ş. Gençliğin Izdırabı, 1993,

⁶ Hz.Ali'ye atfedilen "bana bir harf öğretmenin kölesi olurum" sözü toplumda öğretmenlere karşı olumlu bir algı oluşturmuştur

2. AHLAK: İnsanları hayvanlardan ayıran ve imanla birlikte olduğu zaman insanı üstün konuma getiren ve adeta manevi bir kaldıraçtır..Gerek bireysel ve gerekse toplumsal açıdan insanlığın felahı din ve ahlak duygusunun bulunmasıyla orantılıdır.Ancak ahlak, zaman zaman yanlış şekillerde ele alınmış ve sadece haz ahlakı ya da menfaat ahlakı gibi algılanmıştır. Oysa gerçek ahlak insanı ve kainatı yoktan var eden yüce Allah'ın istediği bir şekle bürünmek ve onun razısına nail olacak bir karakteri edinmektir. Hal böyle olunca kişi fitrat kurallarına göre yaşar ve Rabbani ölçü ve dengeyi korur. ⁷ İnsandaki ahlakın önemini yine en güzel ahlaka sahip olan Hz.Muhammed(sav) ifade etmiş ve şöyle beyan buyurmuştur."Ben şüphesiz güzel ahlakı tamamlamak için gönderildim." ⁸

Ekonomik göstergelerin yükseldiği ama bireysel ya da çevresel ahlakın çürüdüğü ve koktuğu toplumlar assimile olup yıkılmaya mahkumdur. Antik çağın ünlü düşünürü ÇİÇERO konu ile ilgili şöyle demiştir. Milletler parasızlıktan değil ahlaksızlıktan yıkılır. Bu nedenle Müslümanlar için temel referans kaynakları sadece Kur'an-ı Kerim ve Sünnettir. Resulullah'tan sonra nice alimler, edipler ve yazarlar edep ve ahlaka vurgu yapmış ahlakın zafiyete uğradığı toplumların hem psikososyal açıdan hem de ekonomik açıdan çürüdüğünü ifade etmişlerdir. ⁹

Ahlak derken Allah ve Resulünün razı olduğu tüm güzel sıfatları kastediyoruz. Bunların içinde, doğruluk, adalet, şefkat, merhamet ve iletişim duygularının egemen olması ve bu duygularla öğrencilere ders verilmesi tabii ki olumlu etki yapar.Mesela eğitim ve öğretimde başarıyı yakalamak için iletişim yeteneğini ahlak potasında geliştirmek gerekir.İyi bir iletişim de sık sık vurguladığımız gibi 3 Z formülüyle ifade edilebilir.Zerafet, ziyaret ve ziyafet. Bu üç yeteneğin de kamil manada bulunduğu kişi tabii ki Allah'ın Resulüdür. ¹⁰

Tüm Alemlere rahmet olarak gönderilen ve beşeriyet için en güzel model olan Allah'ın Resulü Hz.Muhammed,(s) referans ve rehber alındığında ancak o zaman ahlaki olgunluğa ermek mümkündür. Aksi halde ahlaksızlık hem eğitim ve öğretimi dejenere eder hem de toplum içinde dini gurup ya da cemaat olarak algılanan kişileri de yozlaştırır. Mesela Toplum ve Din Psikolojisi ile Din Sosyolojisi açısından da bakıldığında yaşayan dini cemaatler veya guruplar iki şekilde sona erer. Katı bir dogmatik şekle bürünerek veya ahlaktan dejenere olarak. Tıpkı materyalist marxistler gibi. Bu batıl zihniyette de Allah inancı yoktur. Hal böyle olunca sınırsız bir özgürlük özlemi içinde bulunan Marxist komünistler, hem dini milli gerçekleri hem de geleneğe önem veren bütün sosyal ve beşeri düzenleri zor kullanarak alt üst etmeyi gaye edinmişlerdir. Nitekim batı dünyası teknolojiye çok ilerledi ama genel ahlakta adeta sınıfta kaldı. ¹¹

Öte yandan İstigna şairi olarak tarihe geçen Emri'nin ¹² eğitim ve öğretime ışık tutacak olan sözleri muhteşemdir. "Yok ise kalbi muhatapta eğer meyli tamam, şaşırırsın olsan da belagatta imam" Dinleyici kitesinde (öğrenci,cemaat vb) bilgiye rağbet,istek,arzu ve talep yoksa konuşmacı olan kişiler(Öğretmen vb.) belagatta önder dahi olsalar şaşırırlar.

⁷ Ali İmran Suresi 162,Tevbe Suresi 72, Rad Suresi 29,Beyyine Suresi7,Ayrıca bkz. Çetin,Kur'an-ı Kerim'e Göre Ölçü ve Denge,1996

⁸ El-Elbani,Camiussagir ve Ziyade(Feth'ül Kebir) c.1 s.546 Hadis No.2833

⁹ Daha geniş bilgi için bkz.Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi c.1 ss.1-14,İbni Haldun Mukaddime, Aşık Ev: İbni Haldun'da Eğitim, Kutub,İskama Göre İnsan Psikolojisi,Tarhan,İnanç Psikolojisi 2009,Toplum Psikolojisi 2011, Mutluluk Psikolojisi 2011,Hakkı Aydın,Rabbim Beni Doktorlardan Korum,2013

¹⁰ Ali İmran Suresi 159, Tevbe Suresi 128, Enbiya Suresi 107, Ahzap Suresi 21,Kalem Suresi 4

¹¹ Bu konularda daha geniş bilgi için bkz.Paksu,Peygamberimizin Örnek Ahlakı 2010, Koca,Kur'an-ı Kerim'e Göre Hz.Peygamberin Örnek Hayatı, Bolay,Felsefi Doktrinler Sözlüğü, 1987, Bolay,S. Felsefeye Giriş,2004, Mensching, Din Sosyolojisi, 2012, İzzetbegoviç,İslami Yeniden Doğuşun Sorunları (2014) çev.Rahman Ademi,Fide Yayınları,İstanbul

¹² 16.yüzyıl Klasik Türk edebiyatı şairlerindedir. Muamma üstadı olarak da bilinir. Tezkirelerde çoğunlukla Emrullah Çelebi adıyla geçen Emri'nin Edirneli olduğu hususu bütün tezkire ve kaynaklarda ittifakla kaydedilmektedir. Kendi dönemindeki hiçbir devlet adamına veya üst düzey siyaset adamlarına yalalaklık yapmadığı için istigna şairi olarak da anılmaktadır.Daha geniş bilgi için Saraç,Emri Divanı,2003

Başarılı bir öğretmen lider olmaktan ziyade rehber olmalıdır. Öğretmenler, aynı zamanda bilgi ve entelektüel kültür açısından yeterli donanıma sahip olursa Alfred Adler'in dediği gibi ayrıca psikologlara ihtiyaç kalmaz.

Analitik bir şekilde düşünüp genel bir değerlendirme yapıldığında gelir seviyesi ister yüksek olsun ister düşük olsun, öğretmen grubu diğer kamu çalışanlarına oranla toplumun huzuru için ve gelecek nesillerin şuurulu bir şekilde yetişmesi için ana aktör tabii ki öğretmenlerdir. Yaklaşık 22 milyon öğrenci, anne ve babası derken neredeyse tüm toplumu kapsayan bir görev üstlenmekte ve adeta toplumun dna'sını oluşturmaktadır. Eğer psikososyal DNA' sayılan öğretmende ahlaki, dini, bir yapı yoksa o birey ve toplum erozyona uğrayıp çürür. Çürüyen bir toplum da tabii ki kokuşur. Kokuşan bir toplumda da fikir ve düşünce sapkınlığı ile siyasal ve ahlaki zafiyetler de çoğalır.

İnsan hayatının tüm sosyal ve beşeri münasebetlerinde ahlaki tesis etmek ve bu ahlaki bireysel, toplumsal ve evrensel kazanımlarla zenginleştirmek en büyük hedef olmalıdır. Bediüzzaman'ın ve İbni Haldun'un vurguladığı gibi en büyük mucize (Mucizeyi Ekber) Kur'an-ı Kerimdir.¹³

3. BİLGİ: Donanımlı ve başarılı bir öğretmende en çok dikkat çeken hususlardan biri de bilgili olma kabiliyetidir. Bunun için de öğretmenlerin çok okuması gerekir. Kutsal kitap Kur'an'ı Kerim'in ilk emri de zaten oku mesajıyla başlamaktadır. Bunu referans aldığımızda okumanın ne kadar önemli olduğunu anlamak mümkündür. Kendi alan bilgisi başta olmak üzere diğer yakın dallarda da öğretmenlerin bilgi sahibi olması arzu edilir. **Sadece alan bilgisi ile öğretmenlik yeterli değildir. Öğretmenler aynı zamanda hem pedagojik formasyon hem de genel kültür açısından donanımlı olmalıdır.** Öğretmen aynı zamanda entelektüel bir yapıya da sahip olmalı eğitim ve öğretimde dinamik ve enerjik bir görüntü yansıtmalıdır. Yani öğretmenlerde hem aktif hem de proaktif bir kabiliyet bulunmalıdır. Adeta gelecek nesilleri bir nakış gibi işlemesi için öğretmenlerin çok okuması gerekir.

Ancak teorik olarak bilgi sahibi olmak da yeterli değildir. Özellikle çağımızda bilgiye ulaşma yolları çok kolaylaşmıştır. Zira Teknolojik ve iletişim aparatları ile bilgi sahibi olmak son derece kolaylaşmıştır. Dolayısıyla bilgi çağında bilgi kirliliği de olabilmektedir. Bu nedenle öğretmenler doğru ve hakikat ile ilgili bilgileri rafine ederek elde etmeli ve ulaştığı her her bilgiye itibar etmemelidir. Doğruya ulaşmanın en kesin yolu birinci referans Kur'an-ı Kerim olmalıdır.¹⁴

Çünkü Peygamber Efendimiz, Kur'an dışında hidayet arayanların dalaletle mahkum olacağını haber vermektedir.¹⁵ Ve Kur'an-ı Kerim'in bir adı da Furkan'dır. ¹⁶Yani doğru ile yanlış, iyi ile kötü, güzel ile çirkini ayıran gerçek ölçüdür. Ve yine kişilik ve karakterin kemalat göstergesinden sayılan Furkan yeteneğine ulaşmak için Allah'a ve onun mesajlarına karşı son derece duyarlı olmak gerekir.¹⁷

Ve şu konu asla unutulmamalıdır ki, ilahi ölçüye uymayan bilgiler insanı yanıltır ve şaşkınlığa düşürür. Çünkü insan ilim üzere olsa dahi dalaletle düşebilir.¹⁸ ve ilmi kötü amaçlar için kullanabilir. Mesela dünyada 7 milyara yakın insan varken 100 milyar insanı yok edebilecek kadar nükleer silah yapanlarda ilim vardır ama o ilim çoğu kez zulüm ve katliam için üretim yapmaktadır.

Bilindiği gibi ilk ilahi emir "oku" şeklindedir.¹⁹ Buradaki okuma hak ve hakikati tefekkür edip kavramaktır. Ve bu şuurla yapılan algı ve idrak da 3K ile anlaşılabilir. Yani kişinin önce kendini ve yaratılış amacını kavraması, sonra kainatın yaratılışını kavraması ve Kur'an-ı Kerimi okuyup kavraması ve hayatına yansıtması şeklinde olmalıdır.

Ve her zaman ve zeminde ve her bilim üzerinde Allah'ı hatırlayıp ilmi o niyetle okumaktır. Ve imandan sonra insanların derecelerini yükselten hakikat Allah'ın razı olduğu bir ilmi edinmektir. Bu da bilimsel çalışmaları Allah'ın rızasını gözeterek yapmaktan geçer. Yunus Emre bu konuda şöyle der: "Allah'ı bilmek ilimle olur. İlimde ise kibirlilik yoktur. Kibirli olan bilip göremez, görüp sevemez, Hakkı bulamaz."²⁰

4. HİTABET VE DİKSİYON: Bu iki kelime aynı amaca yönelik olarak kullanılmaktadır. Öğretmenlerin bilgiyi öğrencilere aktarabilmesi yani sunum yapabilmesi için elbette diksiyon ve hitabet yeteneğinin olması gerekir. Bu yeteneğe sahip olmak için de başta kendi dil ve edebiyatını çok iyi öğrenmesi gerekir. Bu açıdan bakıldığında Cemil Meriç'in tespiti fevkalade önemlidir.²¹

Hitabet sanatı insan için muhteşem bir yetenektir. Sadece bireysel açıdan değil toplumsal açıdan da büyük öneme haizdir. Hele dini tebliğ konusunda da hitabetin önemi çok büyüktür. Mesela hitabetin,

¹³İbni Haldun; Mukaddime, s.1/31, Bediüzzaman; 19. Mektup 18. İşaret, 25. Söz, Ayrıca bkz. Nurbaki, Kur'an'ın Harika Mesajları, 1999/7

¹⁴ İsrâ Suresi 9, Tekvir Suresi 27-28

¹⁵ Sünen'i Darimi, cilt 2. sayfa 435

¹⁶ Furkan Suresi 1

¹⁷ Enfal Suresi 29, Maide Suresi 83

¹⁸ Casiye Suresi 23

¹⁹ Alak Suresi 1

²⁰ Yunus Emre Divanı s.21

²¹ Dil'in önemine vurgu için O, şöyle demiştir. "Kamusa uzanan el namusa uzanmıştır." Bu konularda daha geniş bilgi için bkz. Doğan, Dil Kültür Yabancılaşma, 1990, Mısıroğlu, Doğru Türkçe Rehberi ya da bin uydurma kelimeyi Boykot, 1993,

bireysel açıdan bakıldığında insanlarla doğru ve güzel iletişim kurmak, mesleki başarı kazanmak, ister öğrenci ister farklı kesimlerden katılımcıları ikna etmek toplumda saygı görüp tercih edilmek, başarılı olup gönülleri fethetmek gibi yararları vardır. Din ve Toplum Psikolojisi açısından bakıldığında ise uluslar arası barışa katkı sağlar, sosyal, kültürel ve ekonomik ilişkileri geliştirir, her türlü resmi ve diplomatik faaliyetlerde itibarın artmasına vesile olur. Bir atasözünde "söz var gelir geçer, söz var deler geçer. Ayrıca "söz var iş bitirir, söz var baş yitirir" denilmektedir.²²

Tarihe ışık tutan nice ünlü şahsiyetler genellikle diksiyon ve hitabet kabiliyeti ile bu şöhrete ulaşmışlardır. Tarihe ışık tutan nice karizmatik şahsiyetler hep hitabet ile ün yapmıştır. Mesela Roma'lı siyaset adamı ve Avukat Çiçero. Ayrıca Türk siyasetinde Anadolu fırtınası olarak anılan Osman Bölükbaşı da, Fransa Nancy Üniversitesi Fen Fakültesi matematik bölümü mezunu olmasına rağmen özellikle diksiyon ve hitabetiyle tarihe geçmiştir.

Görüldüğü gibi diksiyon ve hitabet psikososyal hayatta kitleleri oldukça etkileyen bir yetenektir. Hatta savaş dönemlerinde tıpkı Alpaslan gibi muhteşem hitabetiyle orduda müthiş bir motivasyon sağlamış ve adeta Rabbanî bir savaş psikolojisi oluşturmuştur.²³ Hitabetin olmadığı durumlarda doğal olarak konuşma kusurları ortaya çıkar. Mesela ana dili kullanamamak, yerel ağızla konuşmak veya argo konuşmak, gereksiz yere konuşmayı uzatmak, heyecanını kontrol edememek, konuşma aralarında eee...iii...aaa gibi sesler çıkarmak. Hele bunların içinde kişinin kendi diline hakim olamaması büyük bir faciadır.²⁴

Hitabet ve diksiyon yeteneğinin öğretmenlerde olması tabii ki son derece önemlidir. Zira ruh köküne ve millî manevî değerlerine adeta kezzap dökülen bu milletin evlatlarını ancak sözünü ettiğimiz donanımlara sahip olan öğretmenler inşa eder. Bu vesile ile öğretmen yetiştiren fakültelerde Etkili İletişim ile Hitabet derslerine de çok önem vermek gerekir. Atanması yapılan yeni öğretmenlere de hizmet içi eğitim kapsamında periyodik aralıklarla hitabet ve diksiyon dersleri verilmelidir.

5. OTORİTE VE DİSİPLİN: Okullardaki eğitimin başarılı olabilmesi için öğretmenlerdeki otorite ve disiplin de önemlidir. Zira "Nesneleri yönetme, insanları yönetmekten daha kolaydır. Öğretmenler ise bir bakıma insan sanatçılarıdır. Ve öğrenciler de yönetilmeye oldukça dirençlidir."²⁵

Eğitim ve Öğretimde otorite derken sınıf yönetimindeki disiplini kastediyoruz. Zira sınıf yönetiminde huzur ve sükunu sağlayamayan kişilerin başarılı bir öğretmen olmaları pek mümkün değildir. Bir öğretmende alan bilgisi ya da entelektüel yetenek olmasına rağmen eğer sınıf hakimiyetini kuramıyorsa orada kaliteli bir eğitimden söz edilemez. Otorite ve disiplinin ilkokuldan üniversiteye kadar pedagojik formasyona uygun olarak ve de şefkat bağlamında kurulması, hem öğrenciye hem de öğretmene katma değer sağlar.²⁶

Otoritenin sağlandığı büyük sınıflarda hatta anfi gibi çok kalabalık dersliklerde bile başarıyı getirir. Ama otorite ve disiplin kabiliyetinin olmadığı ya da zafiyete uğradığı sınıflarda öğrenci sayısı az dahi olsa orada başarı parametreleri oldukça zayıf olur. Çünkü çocuk ve gençlik psikolojisi gereği böylesi sınıf ortamlarında daha çok provokasyon, ciddiyetsizlik, gevezilik egemen olur.

Hatta bazen bu disiplinsiz sınıf ortamları hababam sınıflarını andırır veya ona benzer çağrışımları yapar. Bu da eğitim ve öğretimdeki kaliteyi ve öğrenme motivasyonunu önemli ölçüde azaltır. Öğretmenlerin otorite kurmadığı bazı sınıflardaki öğrencilerle görüşme yaptığımda bana şöyle demişlerdir. "Hocam, x öğretmenin dersinde biz yeterince bilgilenmiyoruz. Çünkü sınıfta çok gürültü oluyor ve sınıf hakimiyeti sağlanmadığı için de yeterince ders yapılamıyor", dediklerinde ben onlara "peki söz konusu öğretmenin dersinde hiçbir şey öğretilmiyor mu? Diye sorduğumda aynı öğrenci şu acı gerçeği ifade etti. "Evet hocam, x öğretmenin dersinde elbette bir şey öğreniyoruz, o da uyuma teknikleri dersi" deyince ben adeta şok oldum. Bu ve benzeri söylemler sınıfta hakimiyet kuramayan öğretmenlerin olumsuz kişiliklerini yansıtmaya açıktır ve önemlidir.

OECD ülkelerin ilk ve orta dereceli okullarında sınıf disiplini ile ilgili bir araştırma yaptı. Üye ülkelerin içinde Japonya en disiplinli okul çıkarken, Türkiye 65 ülke arasında 28. olarak orta sıralarda yer aldı. Ekonomik Kalkınma ve İşbiliği Örgütü'nün (OECD) 2000 yıllarında başladığı çalışma sonucunda hazırlanan "Uluslar arası Öğrenci Değerlendirme Raporu" nun son ayağı olan sınıf içi disiplin araştırmasına göre son 10 yılda üye ülkeler genelinde olumlu yönde gelişme yaşandı. Araştırma sırasında öğrencilere, öğretmenlerin sınıfı susturmak için ne kadar zaman harcadığı soruldu. Üye ülkeler genelinde

²² Din ve toplum psikolojisi konularında daha geniş bilgi için bkz. Şentürk, Din Psikolojisine Giriş, (2013) Ökelekli, Psikolojiye Giriş 2011, Gündüz, Dünden bugüne özdeyişler ss.188-189

²³ Enfal Suresi 65

²⁴ Bu konuda Daha geniş bilgi için Mısıroğlu, Bin Uydurma Kelimeyi Boykot, 1993, Doğan, M.D. Dil Kültür Yabancılaşma, 1990., Linver, Konuşma Eğitimi, 1997, Selçuk, Diksiyon ve Hitabet, 2015

²⁵ Glosser, "Okulda Kaliteli Eğitim" 1999 s.19

²⁶ Daha geniş bilgi için bkz. Ada, Çetin, Eğitim ve Öğretim Ortamında Disiplin Nedir? 2006

2000 yılında öğretmenlerin yüzde 67'sinin sınıfı susturmak için uzun zaman harcamadığı tespit edilirken bu oran 2009 yılında yüzde 73'e çıkmıştır. Sınıf içi disiplin ve öğretmen otoritesi alanında 65 ülke arasında Japonya, birinci sırada yer alırken ilk sıralarda batılı ülkelerin değil Asyalı ve Doğu Avrupalı ülkelerin yer alması dikkat çekmiştir. Türkiye ise 28.sırada yer almıştır. Türkiye'deki öğrencilerin yüzde 74'ü öğretmenlerin sınıfı susturmasının uzun sürmediğini ya da nadiren uzun sürdüğünü söyledi. Böylece Türkiye sınıf disiplini ve dolayısıyla öğretmen otoritesi konusunda her şeye rağmen OECD ülkelerinin ortalamasının iki puan üstünde yer almıştır.

OECD'ye göre ilk 10'a giren ülkeler şunlardır. Japonya, Kazakistan, Shangay-Çin,Hong Kong-Çin,Romanya,Güney Kore,Azerbaycan, Tayland, Arnavutluk, Rusya.OECD'ye göre son 10. Guruptaki ülkeler şunlardır. Katar, Tunus, Norveç, Şili,Lüksemburg, Fransa, Hollanda, Finlandiya, Yunanistan, Arjantin.²⁷

SONUÇ

Eğitim ve öğretim insan hayatı için son derece önemlidir. Ve insanların yaratılış amacına uygun olarak ve Rabbanî bir metot ile eğitim almaları sadece insanı değil aynı zamanda insan topluluklarından oluşan devletlerin de huzur ve güvenini sağlar.Toplumlar huzur ve esenlik içinde bulunurlarsa orada küresel barış da egemen olur. Tüm bu amaçları gerçekleştirmek için öğretim teknolojilerinden de yararlanmak elbette gerekir. Ancak şu asla unutulmamalıdır ki eğitim ve öğretimde fizik mekan ve teknolojik gelişim aparatlarından daha önemlisi sosyal ve beşeri unsurdur. Hal böyle olunca eğitim ve öğretimde asıl unsurun öğretmenler olduğu aşikardır. Dolayısıyla öğretmenler bir bakıma memur kesiminin vip unsurları sayılmaktadır. Bunlardan ayrı olarak şu konuya da özellikle vurgu yapmak gerekir. Bir milletin adeta DNA'sını oluşturan öğretmenlerin tayinlerinde yukarıda sözünü ettiğimiz kriterleri de aramak gerekir. Aksi halde gelecek nesillerimizi emanet edeceğimiz öğretmenlerde milli ve manevî değerlere bağlı bir zihin yapısı yoksa o öğretmenler ekonomiyi ve nesli de bozabilirler. Bozulan ve kimlik erozyonuna uğrayan toplum organik çürüme değil ama psikososyal bir çürüme içine girebilir. Böylesi çürüyen bir toplum da kokuşur. Buna kimsenin hakkı yoktur. Antik dönem hatiplerinden ve avukatlarından olan Çiçero'nun yıllar öncesinden söylediği sözü günümüze taşıyacak olursak konu daha da iyi anlaşılır kanaatindeyim. Öyle diyor Çiçero:"Toplumlar parasızlıktan değil, ahlaksızlıktan yıkılır."

KAYNAKÇA

- ADA, Sefer; ÇETİN, Ölçüm (2006). *M. Eğitim ve Öğretim Ortamında Disiplin Nedir?* Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- AŞIK, Hacer Ev (2012). *İbni Haldun ve Eğitim*, İzmir: Tibyan Yayıncılık.
- AYDIN, İ. Hakkı (2013). *Rabbim Beni Doktorlardan Korum*, İstanbul: Hayy Kitap.
- Bediüzzaman (2004). *Sözler*, İstanbul: Yeni Asya Yayınları.
- Bediüzzaman (2004). *Mektubat*, İstanbul: Yeni Asya Yayınları.
- BOLAY, S. Hayri (1987). *Felsefi Doktrinler Sözlüğü*, Ankara: Akçağ Yayınları.
- BOLAY, S. Hayri (2004). *Felsefeye Giriş*, Ankara: Akçağ Yayınları.
- ÇETİN, Mustafa (1996) *Kur'an-ı Kerim'e Göre Ölçü ve Denge*, İzmir: Anadolu Matbaacılık.
- DOĞAN,D. Mehmet (1990). *Dil Kültür Yabancılaşma*, İstanbul: Beyan Yayınları.
- EL-ELBANİ, *Muhammed Nasiruddin* (1988). *Camiğussağır ve Ziyade (Feth'ül Kebir)*, Beyrut.
- EL-ACLUNİ, İsmail Bin Muhammed (Hicri 1351). *Keşf'ül Hafız*, Beyrut.
- GLOSSER, William (1999). *Okulda Kaliteli Eğitim*, çev.Ulaş Kaplan, İstanbul: Beyaz Yayınları.
- GÜNDÜZ, Behçet (2007). *Dünden Bugüne Özdeyişler ve Atasözleri*, İzmit: Altın Kalem Yayınları.
- HAMİDULLAH, Muhammed (2014). *İslam'a Giriş*, Çev. Cemal Aydın, 13. Baskı, Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.
- HÖKELEKLİ,Hayati (2011). *Psikolojiye Giriş*, 3. Baskı, Bursa: Düşünce Kitabevi Yayınları.
- HÖKELEKLİ,Hayati (2013). *Din Psikolojisi*, 10. Baskı, Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.
- İBNİ HALDUN (2004) *Mukadime*, çev.Halil K.Kendir, İstanbul: Yeni Şafak Yayınları.
- İZZETBEGOĞLU, Aliya (2014). *İslami Yeniden Doğuşun Sorunları*, çev. Rahman Ademi, İstanbul: Fide Yayınları.
- KANDEHLEVİ,M.Yusuf (2013). *Hayatü's Sahabe*, çev.Ayhan Çakıroğlu, İstanbul: Beka yayıncılık.
- KASIM,Naci (1954). *Tam ve Tekmil Yunus Emre Divanı*, Maarif Kitaphanesi ve Matbaası A.Ş
- KOCA, Ferhat (2004). *Kur'an-ı Kerim'e Göre Hz.Peygamberin Örnek Hayatı*, Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.
- Komisyon (1989). *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, İstanbul: TDVY.
- KUR'AN-I KERİM
- KUTUB, Muhammed (1977). *İslam'a Göre İnsan Psikolojisi*, çev. A.Nuri, İstanbul: Çığır Yayınları.
- LİNVER, Sandy (1997). *Konuşma Eğitimi*, çev. Aliye Özlü, İstanbul: Mert Yayıncılık.
- M.A.SARAÇ, Yekta (2003). *Emri Divanı*, İstanbul: Eren Yayıncılık.
- MENSCHING, Gustave (2012). *Din Sosyolojisi*, çev. Mehmet Aydın, İstanbul: Literatür Yayınları.
- MİSİROĞLU, Kadir (1993).*Bin Uydurma Kelimeyi Boykot*, İstanbul: Sebil Yayınevi.
- NURBAKİ, Haluk (?). *Kur'an'ın Harika Mesajları*, İstanbul: Damla Yayınevi.
- PAKSU, Mehmet (2010). *Peygamberimizin Örnek Ahlakı*, İstanbul: Nesil Yayınları.
- SÜNEN'i DARİMİ, *Mektebetü'l İrşad Medine*
- SELÇUK, Ali:*Diksiyon ve Hitabet* (2015) 3.baskı,Altın Anahtar Yayınları,Adana
- ŞENLER, Şule Yüksel (?). *Gençliğin İzdırabı*, İstanbul: Timaş Yayınları.
- ŞİŞMAN, Mehmet(?). *Öğretmenliğe Giriş*, Ankara: Pegem Yayıncılık.
- ŞENTÜRK, Habil (2013). *Din Psikolojisine Giriş*, İstanbul: İz Yayıncılık.
- TARHAN, Nevzat: (2009). *İnanç Psikolojisi*, İstanbul: Timaş Yayınları.
- TARHAN, Nevzat : (2011). *Mutluluk Psikolojisi*, İstanbul: Timaş Yayınları.
- TARHAN, Nevzat: (2011).*Toplum Psikolojisi*, İstanbul: Timaş Yayınları.
- www.memurlar.net/haber/196618/5. Sayfa

²⁷ www.memurlar.net/haber/196618/5. sayfa